

DOLENJSKE NOVICE

Izhajajo 10. in 25. vsacega meseca. Cena jim je s poštnino vred za celo leto naprej 2 K, za pol leta 1 K. Naročnina za Nemčijo, Bosno in druge evropske države znaša 2 K 50 h, za Ameriko pa 3 K. — Dopise sprejema urednik, naročnino in oznanila tiskarna J. Krajec nasl. v Novem mestu.

Zadružništvo v deželnem zboru kranjskem.

(Dalje.)

V. Deželnemu odboru se nalaga, da vpošteva pri obrestonosnem nalaganju tekočih blagajničnih sredstev v tekočem računu tudi kreditne zadruge, če so pogoji nalaganja v vsakem oziru enaki onim drugim v poštevh prihajajočih kreditnih zavodov; pri tem je gledati v prvi vrsti na potrebno gibčnost blagajničnih sredstev. — VI. Deželni odbor se pooblašča po potrebi priskočiti zadružni organizaciji s tem, da prevzame deželno jamstvo do svote dveh milijonov kron, ako se prepriča, da iz tega jamstva ne preti deželi nikakršna škoda. — VII. Uvažujoč, da propad „Glavne posojilnice v Ljubljani“ utegne vsled neomejenega jamstva njenih članov uničiti mnogo samostojnih gospodarskih eksistenc v Ljubljani in po deželi ter škodovati ugledu in kreditu domačega trga, — se naroča deželnemu odboru, naj razmotri položaj in ukrene, kar se mu zdi pripravno, da se po možnosti omili usoda nedolžnih žrtev in varuje ugled in kredit domačega trga. Deželni odbor naj stopi v to svrhu v stik z drugimi javnimi faktorji, zlasti s c. kr. vlado in z mestno občino ljubljansko. Za vsak slučaj se dovoli deželnemu odboru za to pomožno akcijo poseben kredit za leto 1911. v znesku 50.000 K. — Poročevalec mej drugim utemeljuje: Stanje našega zadružništva izkazuje vsekoli visoke številke. Zadruge je v „Zadružni zvezi“ okroglo 300, šteje so blizu 75.000 članic, 180.000.000 K prometa, deleži znašajo okoli 2.200.000 K, rezerva okroglo 1 milijon 700.000 kron, čisti dobiček 400.000 kron. Gre se torej za največjo gospodarsko organizacijo našega ljudstva. Kljub temu pa je dežela nasproti tej organizaciji zavzemala čisto pasivno stališče. „Zadružna zveza“ ni dobivala od dežele nobene podpore in je stala tudi sicer sama zase.

Drugače pa po drugih deželah. Štajerska je leta 1900 ondotni zadružni organizaciji posodila 400.000 kron, v Dalmaciji je dežela sistemizirala mesta potovalnega učitelja revizorja, dajala zadrugam brezplačno knjige in blagajne ter 100.000 K letne podpore; in Salcburškem je vsaka zadruha dobila 230, centralna pa 2000 K podpore, Nižjeavstrijska izvršuje poleg tega, da zadružništvo visoko subvencionira, sama revizijo, Galicija daje zadružništvu naravnost velikansko podporo in je ustanovila svoj revizijski urad, Goriška istotako podpira zadružništvo, pravtako Moravska in Češka, kjer znaša podpora zadružništvu 51.000 K, nemške zadruge pa so dobile 54.000 K. Zadnji čas je torej, da tudi naša dežela kaj stori za zadružništvo in sicer nekaj, kar bo trajnega pomena. (Živahno odobravanje.) Govornik poudarja predvsem, da bo to vplivalo blagodejno na javnost.

Pri debati govori v imenu veleposestnikov grof Barbo rekoč: da so odločni prijatelji zadružništva. Nezdrave pojave smatramo za otroške bolezni, ker so se z zadružništvom pečali deloma novinci, deloma pa se ponekod ni razvil pravi zadružni zmisel. . . Zdi se mu nenormalno, da v majhni kranjski deželi obstojate dve zadružni organizaciji in se tako cepé sile, ki bi morale biti v prid gospodarskega napredka združene. Da se vseučiliški zaklad posodi „Zadružni Zvezi“ je prav, saj ga ona ob potrebi lahko vrne. Izreče se zoper deželno garancijo 2 milijonov.

Izmed liberalcev sta govorila dr. Tavčar in dr. Triller. — Prvi se pritožuje, da je ta stvar prišla takoj v razpravo, narodno-napredna stranka ni imela prilike o tem razmišljavati. A njegova izvajanja so zelo podobna dlakocepljenju. . . Prizna, da je dežela dolžna podpirati zadružništvo. . . Pravi, da bo, ako se vseučiliški zaklad posodi „Zadružni Zvezi“, slovenska univerza pokopana. Za podporo „Glavni posojilnici“ pa hočejo glasovati. Dr. Triller mej drugim zakliče S. L. S.: Vaši predlogi pomenijo politični pogrom zoper naše zavode! (Klici: Kaj tako se bojite? Revizija

od dežele vender ni pogrom!) Zadira se v navzočnega knezoškofa, da tudi on danes prisostvuje pokopu slovenske univerze. Rajši podpirajte profesorje za spisovanje šolskih knjig. Subvencija za „Glavno posojilnico“ naj se zviša na 100.000 K.

(Dalje sledi.)

Gospodarstvo.

Dolenjski svinjerejci, sejte radič!

Ni v prvo, da naš list priporoča setev te rastline v namen krmljenja prašičev v poletnem času. Na Goriškem ni gospodarstva, v katerem se prašičja reja goji, ne da bi se vsako leto radič ne sejalo. In to po vsej gospodarski opravičljivosti. Radič daje od 8 do 12 košenj listja v prvem letu. Reči se sme, da če ni posebne suše, kosi se lahko čez vsakih 14 dni radičevo listje na enem in istem prostoru. Pa ravno suši kljubuje ta rastlina najbolj, to vsled kaj dolgih svojih korenin. Radičevo listje je pa prašičem kaj dobra in osobito zdrava piča. Poslednje zaradi prijetne grenkobe, katero vsebuje. Radič daje pa tudi še v drugem letu obilno piče, in to ravno ob času, ko gre za njo zlo v vsakem gospodarstvu jako tesno. Čez zimo v zemlji puščene korenine pričnejo namreč že koncem meseca marca poganjati kaj obilno listja, katero se prične znova žeti ali kositi. In kosi se trikrat, tudi mogoče da štirikrat, tja noter do meseca julija, ko že iz nove setve novo listje za uporabo nastane. Konečno se pa njivo lanske setve preorje, in iz zemlje na dan prišle radičeve korenine dajo tudi prašičem kaj dobro došlo krmo, katero pa treba kuhati.

Da je radič za svinjerejo istinito prekóristna rastlina, o tem so se prepričali tudi že nekateri dolenjski gospodarji. Le prašajte s svinjerejo se ukvarjajoče gospodarje, kateri imajo že večletno skušnjo s to rastlino, kako da so z njo kaj zadovoljni. Brezdvomno vam bodo vsi odgovorili: „brez radiča pa ne bomo več gospodarili“. Zato ponavljamo: dolenjski prašičjerejci, sejte radič! Da vam bo pa dobro uspeval, sejte ga v bolj težko ilovnato zemljo, ne pa v prhko. Pognojite mu dobro, recimo tako kakor pesi, setev bode naj pa redka. Na vsako malo péd pride naj šele po ena rastlina. Zato treba prepogosto setev primerno zredčiti, ter vsaj enkrat prav dobro okopati.

—1—

Nemški cepljenci.

Važen pogoj za vspešno prasičjorejo je dobra gospodinja. Najboljše pleme in najboljši svinjaki nam ne bodo pomagali, če je gospodinja premalo razumna in premalo skrbna za prasiče. Izglede o tem nahajamo tu in tam. Zato je pa pri oddaji plemenih svinj za napravo prasičjih postaj gledati v prvi vrsti tudi na to, s kakšnim vspehom

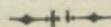
se peča gospodinja pri dotični hiši s prasičjorejo. Kjer je gospodinja znana zaradi svoje uspšne reje, tam je ugoden prostor za oddajo plemenih prasičev. Kjer je bila pa reja dosedaj malovredna in zanikerna, tam tudi z boljšim plemenom ne bo prave sreče.

Ravno tako važen pogoj kakor dobra gospodinja je pa seveda tudi prasičje pleme. Čim bolj prikladno je pleme za naše kraje, tem več bo uspela. Pri nas so sedaj splošno razširjeni angleški cepljenci, namreč domače pleme križano z angleškim Vspehi, ki jih imamo s temi cepljenci, so v obče ugodni. Prasiči so lepših životnih oblik kakor prejšnji domači in se hitreje redijo in pitajo. Seveda je paziti, da se z angleškimi mrjasci ne izpodriva preveč domača kri, kajti po naših krajih potrebujemo utrjenih prasičev. Angleški prasiči imajo sicer prav dobre lastnosti, vendar so bolj mehke narave. Zato pa ne smemo z njimi preveč izpodrivati tisto utrjenost, s katero se odlikujejo domači prasiči in ki je potrebna pri naših lesenih svinjakih.

Močno se hvalijo za zboljšanje domačega plemena tudi nemški cepljenci, prasiči, ki so nastali s križanjem dolgouhih nemških prasičev z velikim angleškim plemenom. Za te prasiče se je napravila lani postaja na Grmu. Kakor kažejo prvi uspši, so ti prasiči zares vredni, da jih razširjamo in pomnožujemo po Dolenjskem. Živali se odlikujejo že po svoji lepi vnanosti in velikosti. Života so dolgega in zastavnega z bolj majhno glavo in velikimi ušesi. Rivec je raven. Posebna prednost je pa to, da so ti prasiči zelo utrjeni in vajeni na pašo in na surovo klajo. Na Grmu se tem prasičem poklada sedaj po zimi samo surovo klajo, dočim so se čez poletje kolikor mogoče pasli po deteljšču in sadnem vrtu. Tudi deteljni sempir in zrezana otava pomešana z nekoliko otrobi jim gre v slast, tako da so v tem pogledu veliko manj izbirčni kakor naši prasiči.

Na postaji za plemene prasiče na Grmu imajo 1 mrjasca in 4 svinje nemškega plemena. To je sedaj edina postaja na Dolenjskem. Želeti je, da se po Dolenjskem ustanovi še več manjših takih postaj, kjer bi bile poleg mrjasca po 2 taki svinji. Zlasti za spodnje kraje, kjer je reja plemenih svinj močno razvita, bi bilo želeti, da se napravljajo take postaje. Te postaje bodo največ pripomogle, da se bo to pleme hitreje razširilo po deželi. Pa tudi s postajami za mrjasce se bo dalo ugodno vplivati na zboljšanje domače reje. To velja posebno tudi za našo Belokrajino, ki bi morala gledati, da se glede prasičjereje postavi čimpreje na svoje noge.

Kdor bi rad dobil plemenske prasiče iz Grma, da bi napravil postajo za rejo plemenih prasičev ali pa samo za rejo mrjasca, naj se obrne s prošnjo na deželni odbor v Ljubljani. Opozarjamo na to naše gospodarje, ker je potrebno, da napredujemo tudi v naši prasičjireji in ker ima postaja na Grmu ravno sedaj štiri gnezda lepih praset, ki so pripravljena za oddajo.

Politični pregled.

Delegacije so v Budimpešti še zborovale od 22. febr. do 4. marca. Odobreni so bili le z malimi spremembami vsi proračuni skupnih ministrstev. — O zunanji politiki so razni politiki izražali svoje mnenje, a konečno le pritrtili zahtevam zunanjega ministra grofa Aehrenthala. — Veliko pozornost je vzbudilo, da je cesar dne 23. febr. pri dvornem plesu izmed delegatov nagovoril edinole dr. Šusteršiča. Mej drugim je cesar tudi pohvalil delovanje kranjskega deželnega zbora rekoč: Zasedanje je bilo kratko, pa dobro. — Govoril je dr. Šusteršič tudi o naši zunanji politiki, osebno o naši zaveznicu Italiji, katera se ne sme vtikati v naše

notranje politične razmere. — Položaj sv. Očeta je nevzdržljiv, poniževalen, laška vlada ne spolnjuje niti lastne garancijske postave. — Delegat Fon je izvrstno zavračal Italijana Bartolija, kateri je nastopil zoper težnje Slovencev in Hrvatov. Odkrije krivično postopanje Lahov na Primorskem. Pritrdi delegatu Grabmayerju, ki je dejal, da Lahi napačno informirajo svoje brate v Italiji, ker ti slednji res mislijo, da so na Primorskem Italijani v večini, kar pa ni istina. Slovani hočejo le pravico, krivična nadvlada Lahov se mora streti. — Delegat Fon je poročal o bosenskem kreditu. Pri tem se je omenjalo izjemno stanje priklopljene Bosne; o njej se brez nje razgovarja in sklepa v delegacijah. Treba je določiti način, da bo Bosna zastopana v delegaciji. Delegat knez Bedrih Schwarzenberg se je v svojem govoru izrazil za trialistično uravnavo naše monarhije. — Mučen utis je pri Slovanih napravil češki delegat dr. Kramař, ki zagovarja srbsko stališče, ki noče poznati državnopravnega stališča Hrvatske. Razun par njegovih mladočeskkih pristašev noben slovenski poslanec ne soglaša s tem čudnim „novo- in vseslovanom“. — Vojni minister Schönauich je napovedal preosnove pri vojaštvu z najbrž dveletno dobo. Vkljub velikim izdatkom vendar naša država med vsemi velevlastmi najmanj izda za vojaštvo. Ko so bili sprejeti krediti za vojno in mornarico, je bilo 4. marca zasedanje končano.

Državni zbor se je sešel zopet 8. marca. Vlada je predložila proračunski provizorij še za 3 mesece dalje do konca junija. — Nadalje predlog o izpremembi društvene postave. Razloček mej političnimi in nepolitičnimi društvi odpade. — Železniški minister dr. Glabinski je v odseku pritrtil, da se je ogrska vlada odločila za Ličko železnico proti Kninu v Dalmaciji.

Za kranjski deželni zbor bo 19. marca dopolnilna volitev v okraju: Trebnje, Litija, Višnja Gora, Radeče, Mokronog in Žužemberk. Kandidat je g. Ivan Vehovec, župan in posestnik v Žužemberku. Volivci, vsi glasujte zanj!

Na Dunaju je bil dne 5. marca velik katoliški shod, na katerem sta govorila dunajski župan dr. Neumayer in nadškof dr. Nagl proti hujskanju protestantskih pastorjev v Avstriji, ki povzročujejo protiversko in protiavtstrijsko „pročodrimsko“ gibanje. Z navdušenjem so zborovalci sprejeli resolucijo, naj se ljudstvo zavzame za katoličanstvo in avstrijsko misel. — Pač je zadnji čas, da vlada omeji naseljevanje brezpotrebnih pruskih pastorjev po Avstriji.

Ogrski državni zbor še zdaj obravnava o bančni predlogi, vidi se, kako bi se rad znebil skupnosti avstro-ogrške banke.

Hrvatski sabor se peča še z adresno debato. — Pri nadomestni volitvi v Dugem selu je „seljačka stranka“ obdržala svoj mandat z veliko večino.

Francoska je dobila novo ministerstvo. Briand je bil nekaterim poslancem prepoustljiv nasproti cerkvenim redovom. Zato so ga napadli po poslancu Malvy-ju, ki je tirjal, da se mora Briand po robu postaviti zoper klerikalizem. Dobil je sicer še večino 28 glasov zase, a vkljub temu odstopil. Njegov naslednik je senator Monis. Mornariški minister je Delcassé, ki je bil svoj čas zunanji minister, znan kot hud nasprotnik Nemčije, ki bi bil skoro izzval pred leti vojsko s to državo. Ministerstvo obstoji iz radikalcev, ki so zagrizeni sovražniki vsega, kar diši po krščanstvu.

Italija je začela proslavljati jubilej svojega zedinjenja. Razen kralja Petra menda noben vladar ne pojde v Rim čestitat kralju Viktor Emanuelu. Nemški cesar je obisk odpovedal. Katoliški vladarji gotovo ne morejo iti, da bi s tem žalili sv. Očeta.

Na Ruskem so 4. marca slavili 50letnico, kar je car Aleksander II. ruskega kmeta osvobodil tlačanstva. Tudi kmečko poslanstvo se je poklonilo caru v Peterburgu.

Za Brazilijo je sv. Stolica imenovala nuncijem monsg. Averso, dosedanjega zastopnika pri Venezuelski vladi.

Car Ferdinand bolgarski je obiskal našega cesarja; na obisk pride tudi turški prestolonaslednik.

Portugalska vlada je zaplenila pastirski list portugalskih škofov ter ga prepovedala čitati. V oportskem okraju se je 50 duhovnov uprlo tej odredbi, zato jim je vlada ustavila plače ter jih postavila pred sodišče. Disciplinarno postopanje je uvedla tudi zoper škofa v Oportu. — Na severnem Portugalskem se je pojavil upor zoper vlado, katerega je pa zadušila.

Na Balkanu se vrše spopadi mej ustaši in Turki. Bojé se večje ustaje na spomlad.

Zjedinjene države Ameriške bodo utrdile panamski prekop. V ta namen je senat dovolil 2 milijona dolarjev.

Kitajci v Mukdenu z letaki pozivljajo domačine, naj se vzdignejo zoper Evropejce ter med nje zanesejo kugo.

Zabavi in pouku.

Potovanje v sv. deželu.

Sp. dr. J. Marinko.

Cerkev in samostan presv. Odrašenika.

Mnogo bi imel še povedati o Jeruzalemu, pa popis bi mi preveč narasel. Zato hitro sklenem s starim mestom — znotraj obzidja. — Po križevem potu smo šli mimo grškega samostana in grškega patriarhata, ki imajo brž za temi stavbami svoje nprave. Tu je velik samostan z različnimi dobrodelnimi ustanovami, tiskarno, šolo, velikansko pekarno i. dr.; tu je gostišče za katoliške romarje tako zvana „casa nuova“.

Najprej smo se poklonili gospodu prokuratorju sv. dežele, P. Ludoviku Michele, ki mi je bil že prej znan iz Ljubljane in nekega obiska v moji rojstni vasi. Posetili smo dalje jeruzalemsko župnijsko cerkev presv. Odrašenika ter zmolili potrebno za zadoblenje popolnega odpustka ter si še prav posebno ogledali tudi prekrasno cerkev katoliškega patriarha, ki je tu blizu proti Jafskim vratom. Za obe ti cerkvi ima naš presvitli cesar nevenljive zasluge; pri prvi je pripomogel z velikim darom, da se je res veličastno prezidala, za drugo, patriarško pa, ki se je gradila l. 1872, je podaril dragoceni veliki altar.

Sklenil sem ta dan z ogledovanjem frančiškanskega gostišča. To je veliko poslopje, kjer se sprejemajo romarji katoliki bodisi kateregakoli naroda. Vrejeno je vse čedno, vendar pa nikakor ne tako prijazno in ljubko kakor v avstrijskem gostišču, katerega se še vedno z veseljem spominjam.

Drugi dan se nas je vsled povabila pri p. prokuratorju zbralo na okrepčilo več Avstrijcev in sicer: Gg. ravnatelj avstrijskega hospica dr. Ehrlich, pater provincial naših usmišljenih bratov, ki se je z menoj vred peljal iz Trsta, da obišče samostana v Nazaretu in Tanturu blizu Betlehema, ki sta v graški provinciji, pater prijor Hönigmann, rojen Kočevci in doktor zdravilstva, pa jaz s svojim tovarišem. Ne bom zlepa pozabil ljubezljivih par uric, ki smo jih preživeli dobri znanci sredi starega Jeruzalema. P. prokurator se je posebno veselo spominjal Ljubljane in svojih ljubljanskih znancev pa — kako je v dobrovski župniji v moji rojstni vasi par let prej krompir pekel.

Mimo kraljevih grobov na Oljsko Goro.

Med najprijetnije ure svojega bivanja v sv. deželi moram prištevati dopoldne, ko sem v družbi gospoda rektorja dra. Ehrlicha obiskal Oljsko goro.

Brž po zajutru smo se vseli na voz omenjeni gospod, moj tovariš, pa jaz ter zdrčali skozi damaška vrata, najlepša v Jeruzalemu, proti severu k tako zvanim „kraljevim grobovom“. Mimo krasne stavbe novega nemškega katoliškega gostišča pridčimo k jami preroka Jeremija, kjer je baje na razvalinah jeruzalemskih zložil žalostno pesem; tudi pri jami kralja se nismo mudili, pač pa stopili z voza nekoliko bolj proti severu pri samostanu francoskih očetov dominikancev. Zid obdaja velik prostor, na katerem je samostan, šola za učeno razlaganje sv. pisma in prekrasna bazilika sv. Štefana. Menihi so kupili ta svet l. 1881 ter na podrtiji neke prejšnje cerkve sezidali res lepo sedanjo. Posvetili so jo sv. Štefanu, ker so nekateri trdili, da je bil ta prvi mučenec tukaj kamenjan, kar pa najbrž ni resnično. Zgodil se je ta umor najbolj gotovo blizu nekdanjega tempeļa na kraju, kjer so sedaj vrata sv. Štefana.

S čudenjem nad krasoto, pa tudi z zadovoljstvom, da take umotvore vstvarja katoliška zavest, smo zapustili veličastno cerkev. Hité mimo palače anglikanskega škofa, smo brž dospeli na desni ob cesti k tako zvanim „kraljevim grobovom“, ki so jako zanimivi radi pogreba našega Gospoda. Vredno je, da se nekoliko pri njih pomudimo. To grobišče kraljeve rodbine Adijabene, zgrajeno l. 44 po Kr., namreč jako lepo kaže, kako je umeti pripovedovanje sv. evangelija o Kristusovem grobu. (Dalje sledi.)

Dopisi.

Št. Janž na Dolenjskem. V nedeljo 12. svečana je slov. kršč. izobraževalno društvo predstavljalo igro „Sem pa tje“ in „dr. Vsezna ter njegov sluga Štipko Tiček“. Prav dobro se jim je obnesla; smeha dovolj. — 19. svečana pa je isto društvo imelo občni zbor. V odsotnosti predsednika je predsedoval tajnik ter

dal besedo mladeniču Kobalu od Sv. Trojice, kateri je navdušeno govoril o krščanski organizaciji. Ljudstvo mu je navdušeno pri-trjevalo. Za govorom je bila volitev odbora. Izvoljeni so: Predsednik Franc Brajda, mladenič; njega namestnik Matija Gorenc, mož; tajnik Alojzij Erman Brežane, mladenič; namestnik Anton Črnugeļ, kaplan; blagajnik Jernej Lamovšek, mladenič; namestnik Janko Repovž, mladenič; knjižničar Jožef Jamnik, mladenič; Ignacij Knez, Ignacij Kovač, Anton Jamnik, možje-posesniki in Jožef Orešnik, mladenič. — V Krmelju je podsulo delavca Finka 25. febr., ki je takoj umrl; zapušča šele en teden poročeno ženo. Drugič še kaj. (Le oglasite se večkrat! Uredn.)

Vinica. Dne 22. febr. 1911 smo imeli ob 6. uri 10 minut zvečer prav hud potres, smer mu je bila od juga; ravnotako se je ponovil ob 7. uri zvečer. Menil sem, da bude o teh potresih mnogo poročil, a bilo ni nič. Tudi na prostem ga je bilo jako čutiti. Škode, kolikor mi znano, ni provzročil. — Po hudih viharjih imamo zdaj prav mirno, toplo vreme. Na sv. Matija nam je bilo zvonik odneslo iz cerkve sv. Jožefa v Podklancu in sicer tako, da ni bila cerkev nič poškodovana. Čudno.

Iz Stopič. Znani goreči gg. misijonarji: superijor Valentin Erzen, Urban Nežmah in Alojzij Plantarič so od 11. do 19. febr. vodili pri nas duhovne vaje. Vdeležba je bila redna in zelo vestna; celo najbolj sosedni kandijanski sejem ni naših možakarjev prav nič premotil, da bi ga posetili. Sklepno slovesnost so pa počastili in povikšali še s svojo navzočnostjo: milostni g. prošt dr. Elbert v spremstvu g. vikarja Karol Supina, in velecenjeni župan velike občine Šmihel-Stopiče, g. Josip Zurc, ki je v svoji prijaznosti pripeljal zastopnike č. usmišljenih bratov: subprijorja Fr. Dedek, Humbert Kosi in Eberhard Bajuk.

Philadelphia Pa. Grozen slučaj se je pripetil v noči od 12. do 13. febr. v južnem delu našega mesta. Ena cela družina, obstoječa iz očeta, matere in petih otrok, se je v njih stanovanju na plinu zadušila. Žrtve so: Herman Bečković, 42 let stari trgovec s sadjem, njegova žena in 5 otrok. Nezgodna je nastala vsled od peči odtrgane gumijeve cevi. — Najstarejša hči se je imela omožiti v teku par dni z nekim trgovcem. Njeno poročno krilo se je našlo že pripravljeno v II. nadstropju. Družina se je podala že ob 10. uri k počitku. Izostal je le oče, kateri je pristostvoval neki veselici, ter se šele nekako ob 1. uri po noči vrnil. Mogoče, da je po nesreči zadel ob gumijevo cev, iz katere je potem plin uhajal po vsej hiši ter zadušil vso družino. — Zdravnik je konstatiral smrt vseh zadušencev.

Steeltou Pa. V našem mestu, ki je oddaljeno 200 milj od mesta New-York, prebiva 16.000 ljudi različnih narodnosti. — 2000 je Hrvatov, 1000 Srbov oziroma pravoslavnih, 500 Slovencev, 2000 Nemcev, 1500 Italijanov in ostale narodnosti so Irci in Angleži. In te vse narodnosti živijo od zaslužka pri železnih tovarnah. Imamo 4 narodne šole in višjo šolo, v kateri se dobi višja izobrazba — in to brezplačno. Tudi več naših slovenskih fantov zahaja v višjo šolo. Poleg šol imamo 5 katoliških cerkev, namreč Irsko, Hrvatsko, Slovensko, Nemško in Italijansko. — A cerkev si mora vsaka narodnost sama vzdržavati. In čeravno mi katoličani ne dobimo nobene podpore od države, imamo vsejedno velik vspeh in napredek. Pred devetimi leti nismo Slovani imeli nobene svoje cerkve. Eno leto pozneje pa smo Hrvati in Slovenci počeli skupaj graditi prvo katoliško cerkev. Pred enim letom pa smo se Slovenci postavili na lastne noge. Ker štejem o čez 85 družin, smo si sezidali lastno cerkev, tako da se vse narodnosti čudijo našemu napredku. Slovenci imamo zdaj nad 40.000 dol. v cerkvenem premoženju. Kupili smo pred enim letom zemljo in sedem hiš na najlepšem prostoru, kjer smo postavili župniški urad, samostan in šolo z dvojnimi nadstropjem. Zadnje leto pa smo dozidali krasno cerkev z velikim zvonikom, omislili tri zvonove, denar nabrali zanje, še predno je bila cerkev gotova. Veliki oltar sv. Petra je kupilo društvo sv. Jurija. Za stranski oltar Marije Device so zložila naša pridna dekleta. Drugi stranski oltar sv. Jožefa pa so postavili s svojimi darovi naši vrli fantje. Dne 11. dec. 1910 je bilo blagoslovljenje naše nove cerkve. To sv. opravilo je izvršil harrisburški mil. škof J. W. Shannahan. Višji pastir je radostno čestital Slovcem na toliki gorečnosti v angleškem jeziku. A v slovenskem jeziku je pridigoval č. g. J. A. Stefanič iz Loraina Ohio tako izborna, da so bila ginjena naša srca. Največjo skrb pa je imel naš duhovni pastir Rev. Franc J. Ažbe. Vsem najlepša zahvala in plačilo od Boga. Steeltonski Slovenci smo bili pač srečni in ponosni; naš trud je dobri Bog blagoslovil. Bil je res Gospodov dan. In zdaj se Steeltonski Slovenci počutimo kakor bi bili doma na Kranjskem, ker imamo lepo cerkev, slovenskega duhovnika ter šolo in slovenske sestre, ka-

tere našo mladino skrbno poučujejo v slovenskem in angleškem jeziku. (Vaše poročilo bo razveselilo tudi rojake v stari domovini, ker ste ostali vrli katoliški Slovenci. Uredn.)

Domače in tuje novice.

Častni občan mesta Črnomelj je postal deželni predsednik visokorodni g. baron Schwarz. Dne 4. marca mu je črnomaljska deputacija izročila krasno izdelano diplomo. To imenovanje je znak hvaležnosti Črnomalčev, ker so dobili železnično zvezo v svojem zmislu.

● **Osebnosti.** — Okrožni zdravnik v Novem mestu je postal Med. Dr. Buh, kateri je ob enem tudi primarij možke bolnice č. Usmiljenih bratov. Čujemo, da je kupil hišo od g. Vokača v Kandiji, nedaleč od prejšnje vile dr. Defranceschija. Ta gospod pa se je nastanil v Gorici, Corso (tekališče) Verdi št. 37. — Poštar Anton Jurkič je odšel iz Mokronoga za nadpoštarja v Gradež. Postrežljivi gospod ostane v najboljšem spominu. V Mokronogu pa je s 1. marcem nastopil g. poštar Ajlec.

Deželni glavar Fran pl. Šuklje boravi na Dunaju radi nujnih uradnih poslov. — Dne 28. febr. se je udeležil tudi komisije za politični ogled belokranjske železnice. Komisija bo delovala ves ta mesec po progji od Novega mesta do Metlike.

Lepo darilo je poslal župan v Veliki Gorici pri Zagrebu Josipovič za učiteljsko knjižnico Novomeške gimnazije: „Monumenta historica nobilis communitatis Turopoliensis“, obsegajoče 4 debele knjige, katere je latinsko spisal Emilij Laszowski. To imenitno delo, obsegajoče zgodovino Turopolja, je podarila Turopoljska občina, ki je dala svojo zgodovino tiskati na svoje stroške.

Mestna hranilnica v Novem mestu. V mesecu februarju 1911 je 265 strank vložilo 162.973 K 72 h; 262 strank vzdignilo 136.307 K 44 h, torej več vložilo 26.666 K 28 h; 15 strankam se je izplačalo hipotečnih posojil 32.100; 241 menic se je eskomptovalo za 111.419 K; stanje vlog 3.571.560 K 19 h; denarni promet 642.657 K 50 h. Vseh strank bilo je 1120.

Smrtna kosa. Dne 1. sušca je umrl v bolnici Usmiljenih bratov v Kandiji g. Ignac Mahorčič, okrožni zdravnik v pokoju. Rojen je bil leta 1829 v Novem Mestu, kjer je zvršil ljudsko in srednjo šolo, vstopil v Ljubljani v semenišče, a se odločil tu za drug poklic. Dobil je štipendijo in šel v Gradec učiti se zdravilstva. Bil je zdravnik na Štajerskem (menda v Kozjem), prišel v Krško, nato pa v Mokronog, kjer je bil baje 18 let zelo priljubljen kot zdravnik, čislán z družino vred. Ondi mu je umrla soproga. Nekako pred 11. leti stopil je v pokoj, se naselil v Rudolfovem, šel pa kmalo za zdravnika v bolnico Usmiljenih bratov v Kainbach pri Gradcu, ondí bival par let; ker je pa opešal in oslepil, prišel je zopet v Rudolfovo. Po srečni operaciji na očeh je zopet dobro videl ter kakor navadno veliko bral. V zadnji bolezni je spoznal, da se bliža konec, ves voljan prejel je sv. zakramente za umirajoče. Pogreb je bil lep, spremilo ga je k zadnjemu počitku 5 sinov, dve še samske hčere, od dveh omoženih pa gg. soproga ter več prijateljev in znancev iz Kandije in Rudolfovega na šmihelsko pokopališče. Naj v miru počiva! — V Šmihelskem samostanu je umrla č. s. Mar. Petronia Gründler. Bila je izvrstna učiteljica. Ko je ta zavod še imel pouk gluhonemih, je s. Petronia pri teh ubožcih dosegla kar presenetljive uspehe. Poslušalci so se kar čudili, kako so se gluhonemke naučile čitati pisati, računati . . . V soboto popoldne je bil pogreb ob obilni udeležbi šolske mladine in zastopnikov šolskih svetov šmihelske in mestne občine. Pogreb je vodil p. n. g. prošt. N. p. v m!

Javno zahvalo izrekam podpisani vsem p. n. darovalcem denarnih prispevkov za krmljenje ptičkov v prošli zimi. Gg. mesarjem v Novem mestu in Kandiji zahvaljujem se pa še posebej za podarjeni loj. O prejetih denarnih prispevkih in potrošku istih pa polagam sledeči račun: Vdova g. Ursula Kovač nabrala je za prošlo zimo 48 K 62 h. Dva gg. podarila sta še posebej 4 K, toraj je bilo skupnih dohodkov 52 K 62 h. Vsi stroški za nabiranje prispevkov, nakup krmil, postavljenje in spravo krmilnic znašali so 41 K, tako da ostane še prebitka 11 K 62 h. Ta znesek in pa lanski prebitek 4 K 68 h, toraj skupni prebitek 16 K 30 h, naložen je v novomeški hranilnici pod naslovom: „Vlagatelj: novomeški vrabiči in drugi ptiči“.

V Novem Mestu 3. marca 1911.

R. Dolénc.

● **Poroka.** Dr. Oton Churain, ki je nekaj časa kot zdravnik posloval pri Usmiljenih bratih v Kandiji, se je poročil v Ljubljani z gđc. Minko Turkovo iz Loža.

Štajerska izkazuje 1,430.308 prebivalcev.

† **O. Bernard Vovk.** V sredo, dne 8. marca 1911 je preminul v Brežicah zlatomašnik in starosta frančiškanske province prečastiti o. Bernard Vovk. Rodil se je 11. nov. 1824. v Ovsišah na Gorenjskem. Gimnazijo in bogoslovje je študiral v Ljubljani. Slovesne obljube je napravil 8. sept. 1846. v mašnika posvečen pa je bil 27. dec. 1847. Od l. 1852. do 1854. je študiral filozofijo na Dunajskem vseučilišču. Služboval je nato nad 30 let na novomeški gimnaziji. Nastopil je svojo službo kot profesor matematike in fizike l. 1854. Od 21. febr. 1860 do 2. sept. 1867. je bil tudi ravnatelj novomeške gimnazije. Ko je na to dostojanstvo resigniral, je ostal še kot profesor na tem zavodu do 30. okt. 1884. ko je stopil v pokoj. L. 1856. je spisal za gimnazijski program: „Arithmetische Progressionen“; bil je namreč izvrsten matematik in fizik. Iz Novega mesta je šel na Kostanjevico pri Gorici, kjer je bil še na domači frančiškanski gimnaziji profesor do l. 1895. Nato je bil nekaj let v Nazaretu in potem v Brežicah do svoje smrti. Bil je mož čudovite zmernosti, vstrajnosti in vestnosti, navdušen učitelj in vzgojitelj, vzoren redovnik, prizanesljiv sodnik-človeških napak. Pogreb je bil 10. t. m. ob pol 12. uri dopoldne. Naj mu sveti večna luč!

Župan g. Jos. Ogoreutz je začetkom meseca odložil župansko čast. Ta korak je v zvezi s polomom Hočevarjevim. — Občinske posle vodi podžupan g. dr. Šegula.

Odborništvo zdravstvenega okrožja novomeškega sta odložila gg. Ogoreutz in Rozman.

Polom tukajšnje tvrde Ant. Hočevar je potegnil za seboj več drugih žrtev. Govori se mnogo, a menda tudi pretirava. — Dejansko stanje se bo pač dognalo še le pri sodišču.

Iz finančne službe. Od finančnega ravnateljstva je prestavljen v Novo mesto g. dr. Robert Eržen.

Konkurz je deželna sodnija razglasila dne 13. febr. o imovini „Glavne posojilnice v Ljubljani“. Konkurni komisar je deželnosodni svetnik dr. J. Toplak. Odborova lahkomišljenost in sleparija je neodpustljiva, spravila je v nesrečo mnogo ljudi, osobito somišljenikov napredne stranke. Valovje pluska po vsej deželi, tudi naše mesto ni izvzeto. — Bivši načelnik „Glavne posojilnice“ odvetnik dr. Matija Hudnik je suspendiran in aretiran, njegov substitut je imenovan dr. Emil Stare.

Profesor v p. dr. Jos. Nejedli v Ljubljani je 21. febr. dovršil 90. leto. Njegovi učenci se ga z veseljem spominjajo.

Tukajšnja Marijanska kongregacija je dne 26. febr. priredila zabavni večer, ki je jako dobro vspel. Obe igri „Zakleta soba“ in „Prisiljen stan je zaničevan“, so gospodične izborna predstavljale. Vse zaslužijo pohvalo. Zadnja igra, ki jo je priredil po nemškem izvirniku g. vikar K. Supin, nudi poleg smeha tudi resni nauk: Naj se vsak drži svojega stanu. — Igra je popolnoma nova, primerna zlasti za mestne odre in bi bilo jako želeto, da bi izšla tudi v tisku.

Trst šteje nad 229.000 prebivalcev. A Slovencev so premalo našeli, bojda le 42.000. — Všteta je tudi okolica.

Na Vinici bode zanaprej véliki semenj v pondeljek po tihí nedelji, letos 3. aprila, na kar opozarjamo sejmarje.

Lurško romanje priredi dunajski odbor od 24. aprila dalje, po progji Dunaj-Insbruk čez Švico v Lurd in nazaj. Več se izve pri Mnsgr. J. Stöber, Wien XVII.

Dijaška kuhinja v Novem mestu.

Tu podajem imena p. n. podpornikov z darovi od septembra 1910 do vštete februarja t. l. Ako sem pri urejevanju imen po vsotah pregledal kako ime, kar se pri tolikem številu lahko zgodi, naj se mi blagohotno oprostí. Rade volje popravim prihodnjič, ako se me opomni.

I. Slavni deželni odbor kranjski 300 K.

II. Denarni zavodi: Mestna hranilnica v Novem mestu za šolsko leto 1910/11 200 K (že za lansko leto je darovala 300 K) na račun, ker sem bil v stiski, za kar ji izrekam najtoplejše zahvalo. (Posebej zahvalim g. K. Rozmana, ki je s svojo besedo k temu pripomogel). Posojilnica Žužemberk 20 + 50 K. Prva doljenjska posojilnica v Metliki 20 + 20 K. Hraniln. in posojilnica v Metliki 30 K. Hran. in posojilnica v Višnji gori 30 K. Hran. v Št. Jerneju 30 K. Hran. in pos. v Toplicah 20 K. Posojilnica v Št. Petru 20 K. — Od 21 denarnih zavodov, do katerih sem se obrnil s prošnjo za podporo, se jih je torej odzvalo devet. Upam pa še vedno, da je tudi drugi ne bodo vrgli v koš, in obnavljam še enkrat na tem mestu svojo prošnjo.

III. Iz sodnijskih poravnáv po dr. Slancu 85 K, po dr. Globevniku 30 K.

IV. Mesto in Kandija: 1.) Za celo leto so darovali: dr. Slanc 200 K. -n-1 79-86 K. Dr. Schegula 50 K. Baron Rechbach, glavar, dr. Kavčič b. pred. sod., Brežnik gimn. r., dr. Rogina, J. Krajec hr. r., Bergmann apot., gospa Jazbec po 20 K, neim. gospa trg., neim. g. v. urad., Virant kan. po 10 K; Čizmek ofic. 9 K, Illovsky pek 7 K; Pavlin kraj., Barborič trg. po 5 K; Foršek pek 3 K, Bernard dimn. 2 K, Vidic poštni osk. 1 K. — 2.) Mesečno prispevajoči (ozir. pri kaki priložnosti) so darovali do konca febr.: T. Opitz viš. nadz. 25 K. Gerdešič dv. svet. 24 K. Pl. Šuklje 20 K. Možina vin. trg. 14 K. Pauser pos., Povše kan., dr. Žitek, Prosen prof. po 12 K. Krajec nasl., dr. Vavpotič, Pöll v. Föhrenau po 10 K. Dr. Šarabon prof., Vadnjak prof. po 8 K. Južnič prof. 7 K. Agnitsch klep., dr. Ahazhizh, Anman d. osk., gospa pl. Fichtenau, dr. Globevnik, E. Kastelic trg., J. Kastelic pek, J. Klemenčič pečar, Mikolič kraj., J. Perko ofic., dr. Poznik, Rohrman vodja, Skalicky, Šproc taj., Splichal kav., Zure žup., dr. Linninger po 6 K. Hrstka geom., Košak gost., Seidel trg., Mušič d. upr., Supin vik. po 5 K; dr. Hrašovec 4 K; gospa Durini, Reitz urar po 3-60 K. Pristau d. sl. 2-90. Zlogar kan. 2 K. Stopar prof., Sever prof., Hladnik pevov. po 1 K.

V. Zunanji podporniki: Žužemberk in okolica (nabral g. J. Vehovec župan) 100 K; imenik se posebej objavi; č. g. Nemanic župnik 80 K; č. g. Kubínek župnik Črnomelj 50 K; č. g. Schweiger dekan Leskovec, dr. Vilfan Radovljica, Jarc drž. posl., č. g. Porenta župnik, Zakrajšek župnik po 20 K; dr. Grivec prof. Ljub., A. Podboj c. in kr. major Przemisl po 15 K; č. g. Šmidovnik župnik, Češarek župnik, Žnidaršič župnik, K. Pavlič župnik po 10 K; č. g. Saje župnik 7 K; dr. Gruden prof. Ljubljana, Borovička c. kr. mar. nadinž. Reka, gč. Neža Rome, Fr. Zupancič gost. Mirna peč, Lovšin kaplan po 5 K; P. Bernard. Vovk Brežice, Prečenska fara po 4 K, Globevnik posest. v Bršljinu 1 K.

VI. Dijaki, oskrbovani v kuhinji, so vplačali 606 K.

VII. Slučajni dohodki 2418 K.

Hudo je letošnje leto, toda ravno ta pregled imen priča o živem zanimanju za to važno napravo v prid učeči se mladini, in me napolnjuje z upanjem, da srečno dovršimo tekoče šol. leto. Prihodnjic mi bodo „Novice“ dobrohotno odstopile še en predalček za stroške.

Novo mesto, 7. marca 1911. Dr. Ciril Ažman, vodja.

V glavnem pregledu imenovanih 100 K, ki jih je poslal g. Vehovec, župan v Žužemberku od ondotnih prebivalcev, so darovali sledeči:

Preč. g. kaplan Gnidovec Karol 30 K; g. Carli Anton, c. kr. notar 10 K; po 6 K: g. dr. Flerin, c. kr. okrajni sodnik; g. Ivan Vehovec, župan. Po 5 K: g. Jakob Dereani, posestnik in trgovec; g. Anton Žlajpah, usnjar. Po 4 K: gospa Jospina Vehovec. Po 3 K: g. dr. K. Konvalinka, okrožni zdravnik; g. Feliks Pehani, posestnik; g. Alojzij Vehovec, posestnik. Po 1 K: g. Blaž Zajec, pisar; g. Ivan Kutnar, nadučitelj; g. Karol Zavodnik, posestnik; g. Franc Klüssel, c. kr. sodnik; g. Jakob Škerl, trgovec; g. Rudolf Podboj, posestnik; g. Josip Pehani, posestnik; g. Gustav Kernc, c. kr. davčni upravitelj; Neimenovana; g. X; g. Janez Longar, posestnik; g. Alojzij Smerke, posestnik; g. Karol Nachtigall, posestnik; g. Franc Valand, posestnik; g. Jarc; g. Franc Pehani, posestnik; preč. g. A. Lunder, kaplan; g. Ivan Mervar, gostilničar Cvibel; gospa Mana Gerčar, posestnica Cvibel; g. Jože Košiček, posestnik; gpdč. Pavla Žlajpah, pos.; g. Franc Benda, zasebnik. Po 50 vin.: g. Josip Stupica, pos.; g. F. Torkar; g. Karol Lavrič, pos.; g. Josip Košiček, pos. Po 40 vin.: g. J. Mehle, c. kr. sodni kancelist; g. Matej Žnidaršič, pos.; g. F. Skupek; g. Miha Plot; g. X. — 1 krono je dobil pobiralec teh darov.

Gospodarske drobtine.

— Kmetijski tečaj v Ambrusu se ne vrši dné 12. in 19. marca, kakor smo zadnjic poročali, ampak je preložen na praznik in nedeljo dné 25. in 26. marca. Vspored ostane, kakor smo ga zadnjic objavili.

— Živinorejski vajenci v starosti od 16 let naprej se sprejmejo na kmetijski šoli na Grmu. Pouk traja od aprila do oktobra. Živinorejski vajenci se vežbajo v hlevskih opravilih in v mlekarstvu. Poleg proste prehrane dobe po 10 K na mesec. Zaradi sprejema se je oglasiti pri ravnateljstvu kmetijske šole na Grmu.

— Oddaja plemenih prasičev. Iz deželne postaje za rejo plemenih prasičev na Grmu bo oddati večje število mrjaščekov in plemenih svinjic požlahtnjenega nemškega plemena. V prvi vrsti se bo pri oddaji oziralo na prosilce, ki hočejo sami napraviti postajo za rejo mrjasca ali pa postajo za rejo mrjasca in plemenih svinj. Kdor želi tedaj dobiti v to svrhu plemena praseta iz Grma, naj prosí pri deželnem odboru v Ljubljani. Prosilci iz krajev, kjer so živinorejske zadruge, naj prosijo potom teh zadrug. Prošnje se lahko vlagajo tudi na kmetijsko šolo na Grmu. Praseta se bodo oddajala v starosti 10 do 12 tednov. Prosilci se morajo sklicevati na to, da imajo dobre svinjake in priliko za pašo prasičev.

— Oddaja čistokrvnih plemenskih bikov. C. kr. kmetijska družba bo oddajala na spomlad na Dolenjsko bike sivkaste pasme (enobarvne, sivkaste ali rjavkaste barve). Nakup in oddaja se izvršita seveda le tedaj, če bo stanje kuge v gobcu in na parkljih to dopuščalo. Vsak prosilec naj v prošnji jasno pove, da prosí za bika sive ozir. rjave pasme. Kjer so živinorejske zadruge, se bo kmetijska družba ozirala le na njih ude, zato naj živinorejske zadruge same vložijo prošnje za bike ali pa zadrugniki potom svojih zadrug. Vsak prosilec mora v prošnji zavezati se 1.) da je pripravljen bika sprejeti ob pravem času na oni postaji, ki bo določena in tistega bika, ki ga določi odbor; 2.) da plača ob sprejemu bika polovico tistih stroškov, ki jih je podpisani odbor imel zanj pri nakupu; 3.) da podpiše zavezno pismo, da se zaveže imeti bika dve leti za pleme in, če ga iz ktereakoli nezadostnega vzroka z dovoljenjem družbe proda, povrniti po 20 K za vsak mesec, kar ga pred časom odda. —

— Oddaja vinogradniškega gnojila. Za gnojenje vinogradov se dobi sedaj posebno umetno gnojilo, ki ima vse najvažnejše redilne snovi v sebi in sicer 10% fosforove kisline (raztopne v vodi), 10% žvepleno kislega kalija in 4% amonijevega dušika. Tega gnojila se vzame za trto po 100 gr. Podkoplje se v zgodnji spomlad (marca) kakih 20 cm globoko. Cena temu umetnemu gnojilu je 16 K 50 h za 100 kg z vrečo vred na ljubljanskem kolodvoru. 1 kilogram gnojila zadostuje za 10 trt, tako da se z eno vrečo, ki drži 100 kg tega gnojila, pognoji lahko 1000 trt. Priporočamo našim gospodarjem, da si zlasti letos pomagajo tudi z umetnimi gnojili po vinogradih. Po lanskib boleznih in uimah oslabljeno trtje je treba okrepiti tudi z gnojenjem!

— Vlačenje travnikov s travniško brano je silno važno delo za naše travnike. Po naših travnikih je vse polno mahu, ki ga moramo z brano in z grabljenjem zatirati. Vsaka vas bi morala imeti svojo travniško brano! Danes pa nahajamo cele občine, cele kraje po Dolenjskem, kjer ne poznajo travniške brane! Za trebljenje mahu je treba poleg brane še grabelj, da se mah kolikor mogoče odstrani. —

— Naročila na žveplo. Kmetijska podružnica sprejema od svojih članov tudi naročila na žveplo. Kdor želi dobiti celo vrečo žvepla (50 kg) ali več, naj se čimprej priglasi s svojim naročilom. Seveda je treba naročeno žveplo zaarati. Žveplo se bo oddajalo skupno z modro galico na novomeškem kolodvoru.

— Dobronesne kokoši so laške jerebičarke. Jajca so debela in bela. Kdor želi dobiti jajca tega plemena za valjenje, naj se oglasi pri ravnateljstvu kmetijske šole na Grmu, ki je napravilo lani perutninarsko postajo, iz katere se lahko dobijo jajca laških jerebičark in bolj težkega štajerskega plemena.

— Seme radiča za prasičjo klajo se dobi pri Anton Globevniku in pri Jože Dreniku v Bršljinu. (Glej spis o tem spredaj!)

— Občni zbor kmetijske podružnice v Novemestu, ki je bil dne 20. februarja popoldne, je bil letos bolj pičlo obiskovan, zato pa toliko bolj živahen kakor lani. Zbralo se je 22 članov, ki so se udeležili z vsem zanimanjem posameznih razprav. Natančneje poročilo prinesemo prihodnjic.

Loterijske številke.

TRST,	25. februarja	26	25	81	11	83
GRADEC,	4. marca	4	34	61	27	70

Sprejme se pošten, nekaznovan, če mogoče vojaščine prost mladenič z dobrimi spričevali, ki bi bil pripraven za službo pismonoša ter ob jednom : : : za postiljona. : : :

Služba je dobra in stalna ter si dotičnik lahko pridobi penzijo. Nastop službe tekom enega in pol meseca. Ponudbe sprejema iz prijaznosti: C. kr. poštni urad Ljubljana-Udmat.

Prav lepega bika, ⁴²⁻²²

plemenjaka, simodolske pasme, 14 mesecev starega, ima na prodaj Janez Vidmar, Podlipa št. 3, pošta Žužemberk.

Iz proste roke se proda vinograd v Trški gori

27-33 na novo zasajen. Zraven spada zidanica in vsa priprava. — Več se izve pri lastniku Jožefu Osolnik — Novo mesto št. 131.

Izjava.

61

Na različne govorice, raznešene od gotovih ljudij, izjavljamo, da nismo z Hočevarjevimi polomom v prav nobeni zvezi in da nam zaradi njega ne preti nikjer nobena izguba. Sploh se samo varno posojuje.

Glede varnosti hranilnih vlog, pa kot največja zadruga na Dolenjskem lahko trdimo, da nudimo isto varnost kakor vsaka po privilegijah priznana pupilarno varna hranilnica.

Kandija, dne 9. marca 1911.

Hranilnica in posojilnica za Kandijo in okolico,
reg. zadruga z neomejeno zavezo.

Prošnja.

Podpisano cerkveno predstojništvo je bilo primorano pri podružni cerkvi sv. Duha v Gor. Kamenju napraviti nove zvonove, ker so sedanji bili čisto izrabljeni. Ker je soseska majhna in revna in ker bodo zvonovi precej večji (1500 K), se podpisano cerkveno predstojništvo obrača z uljudno prošnjo na Vas, blagorodni Novomeščani, da bi se odzvali blagohotno tej prošnji in darovali po svojih močeh za nove zvonove pri Sv. Duhu v Gor. Kamenju. Tudi vsak najmanjši dar se hvaležno sprejme.

Cerkveno predstojništvo podružnice sv. Duha v Gor. Kamenju,
dne 5. marca 1911. Anton Zore, župnik.

Jožef Kramar in Jožef Pate, cerkvena ključarja.

Se potrdi verodajnost:

Županstvo Mirna peč, dne 5. marca 1911. Župan: Jos. Košak.

Zahvala.

Globoko ganjeni se zahvaljujemo v prvi vrsti čast. g. priorju za vse dobrote, ki jih je v boleznih pokoj. gospodu

Ignaciju Mahorčič,

okrožnemu zdravniku v p.

izkazoval.

Bog plačaj usmiljenemu bratu g. Hermanu, ki ga je s tako potrpežljivostjo v dolgi boleznih stregel, ter vsem onim, ki so rajncega spremili k zadnjemu počitku.

60

Žalujoci ostali.

Dražbeni oklic.

E 1027/10

9

Dne 22. marca 1911 dopoldne ob 11. uri bo pri spodaj oznamenjeni sodnji v izbi št. 8 dražba zemljišč vl. št. 202, 193, 435 in 443 k. o. Hrušca ter vl. št. 643 in 875 k. o. Gaberje, od katerih obstoji prvo iz hiše št. 34 v Hrušci z gospodarskimi poslopji, enega vinograda, dveh njiv in enega travnika, drugo iz enega vinograda in pušče, tretje iz enega travnika, ostala tri pa vsako iz ene njive.

Najmanjši ponudke znaša z ozirom na cenilno vrednost nepremičnino: a) vl. št. 202 k. o. Hrušca 1132 K, znesek 754-66 K; b) vl. št. 193 ibid. 54 K, znesek 36 K; c) vl. št. 435 ibid. 102 K, znesek 68 K; d) vl. št. 443 ibid. 314 K, znesek 209 K 34 h; e) vl. št. 643 k. o. Gaberje 91 K, znesek 60 K 66 h; f) vl. št. 875 ibid. 152 K, znesek 101 K 34 h.

Pod navedenimi za najmanjše ponudke določenimi zneski se ne prodaje. S tem odobrene dražbene pogoje in listine, ki se tičejo nepremičnin, smejo se pregledati pri spodaj oznamenjeni sodnji v izbi št. 5 med opravljenimi urami.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je oglašiti pri sodnji najpozneje v dražbenem obroku pred začetkom dražbe, ker bi se sicer ne mogle razveljavljati glede nepremičnine same.

O nadaljnjih dogodkih dražbenega postopanja se obvestijo osebe, katere imajo sedaj na nepremičnini pravice ali bremena ali jih zadobe v teku dražbenega postopanja, tedaj samo z nabitkom pri sodnji, kadar niti ne stanujejo v okolišju spodaj oznamenjene sodnje niti ne imenujejo tej v sodnem kraju stanujočega pooblaščenca za vročbe.

C. kr. okrajno sodišče Rudolfovo, oddelek II.,
dne 6. svečana 1911.

58

Dražbeni oklic.

E 96/11 i. d.
3

Vsled sklepa z dne 27. svečana 1911 opr. št. E 96/11/3 se prodajo dne 21. marca 1911 in naslednje dni (22., 23. in 24. marca dopoldne ob 9. uri v Novem mestu št. 74 na lici mesta na javni dražbi: 1 bencin-motor (10 konjskih sil), več strojev, ki se rabijo pri usnjarski obrti, 1 Viktoria-Walze, 1 Stossmaschine, 1 Spaltmaschine itd., velika množina različnega usnja, različne usnjarske potrebščine, več pohištva, sodov, kadi, vozov, kočija in drugega več. Reči se smejo ogledati vsacega označenega dne pred prodajo na lico mesta. Natančneje pojasnila se dobe pri podpisnem sodišču v sobi št. 5.

C. kr. okrajno sodišče v Rudolfovem, odd. II.,
dne 27. svečana 1911.

57

Prostovoljna sodna dražba nepremičnin.

Opr. št. P58/10
16

Pri c. kr. okrajnem sodišču v Novem mestu je po prošnji lastnika nedol. Franceta Bobnarja na prodaj po javni dražbi zemljišče vl. št. 28 k. o. Kandija z kovačnico, za katero se je ustanovila izklicna cena 7000 K.

Dražba se bo vršila dne 22. marca 1911 dopoldne ob 10. uri v sobi št. 3. Ponudbe pod izklicno ceno se ne sprejmo.

Na posestvu zavarovanim upnikom ostanejo njihove zastavne pravice brez ozira na prodajno ceno.

Dražbeno izkupilo je v delnem znesku 1000 K po preteku 14 dni, daljni delni znesek 1000 K v treh mesecih po odobritvi in ostanek z 25% obrestmi v enem letu v sodno shrambo založiti.

Dražbene pogoje je mogoče pogledati pri tukajšnjem sodišču.

C. kr. okrajno sodišče v Rudolfovem, odd. I.,
dne 16. svečana 1911.

56

Laških jerebičaric jajca za valjenje

na perutninarski razstavi v Kandiji pri Novem mestu odlikovanih, ima g. Jakob Čadež, organist v Št. Jerneju na prodaj, po 12 vin. Zelo rade nesó. Gospodinje poskusite! 54-2-1

Na prodaj je

več sto hctl. dolenjskega vina

domačega pridelka. — Več se izve pri oskrbništvu Nemška vas-Krško. Aleks. Wutscher.

62

Kathreiner Kneippova sladna kava

je le ena, posnem-
kovpa je več! Zato
pozor! Zahtevajte
in jemljite samo
izvirne zavoje
■ z imenom ■

Kathreiner

Seme domačega pridelka od radiča magdeburškega in vrtnega, ter seme srebrne pese ali „Mangold“ ima na prodaj Ant. Globelnik, posestnik v Bršlinu pri Rudolfovem.

Zaloga

sukna, platna,
modnega in
manufakturnega
blaga.

Franc Souvan sin, — Ljubljana

Mestni trg št. 22 in 23.

Manufakturna veletrgovina. Narodno podjetje.

5-12-3

Največja zaloga
preprog.

Popolne opreme
za neveste.

Razglas!

Veliki semenj bode zanaprej na
Vinici pri Kolpi
vsako leto v pondeljek po tihi nedelji,
namesto v pondeljek po sv. Frančišku
Seraf.; **letos bode 3. aprila 1911.**

Županstvo na Vinici, 2. aprila 1911.

53-2-1

France Mihelič, župan.

Kovačnica

z velikimi delavnicami

na najlepšem prostoru, na križpotu dveh glavnih cest, ob zgradbi
nove železnice in nove gimnazije, se odda s stanovanjem vred
s 1. majem 1911

v Rudolfovem, Stara cesta št. 243,

kjer se tudi vse natančneje poizvé.

52-3-1

Lepo posestvo

obstoječe s zidane hiše in vsega gospodarskega poslopja, v dobrem
stanu in s 30 johi njiv za 45 mernikov posetve, lepega sadnega
vrta, novega vinograda in lepega gozda (5 delov), se da takoj
iz proste volje na prodaj. Več pove Janez Drenik, Vrhpeč
št. 5 pri Mirni peč. 55-3-1

Prostovoljna dražba zemljišč.

Dne 29. marca t. l. ob 9. uri do-
poldne se bode vršila prostovoljna dražba
zemljišč (stavbenih parcel, njiv, enega trav-
nika in gojzdov) gospe pl. Fichtenau iz
Rudolfovega. Zemljišča v skupnem obsegu
kajih 10 oralov, so zelo ugodno ležeča
blizu Kandije pri Rudolfovem (Žabja vas)
ter v taki zvezi med seboj, da lahko kupi
vse skupaj tudi samo eden gospodar, ki
se namerava tam naseliti. Stavbene parcele
ležijo tik državne ceste Kandija-Metlika,
tam kjer se ona odcepi od državne ceste
proti Zagrebu.

Dražba se bode začela kakor rečeno
dne 29. marca t. l. ob 9. uri dopoldne na
državni cesti pri gospodu Kastelcu, kovaču
v Žabji vasi.

Dražbeni pogoji ležijo pri g. dr. Albin
Pozniku, c. kr. notarju v Rudolfovem,
na vpogled.

59-2-1

Parna opekarna v Zalogu (Breitenau)

ima vedno v zalogi

2-0-4

najboljši in najceneji opeko vsake vrste.

Naročila in vprašanja sprejema oskrbništvu graščine Zalog
(Breitenau) pri Rudolfovem.

Kupite

Kašalj

če imate:

hripavost, katar in
zasliženje, oslovski

in dušljivi kašelj nič drugega, kakor fino dišeče:

Kaiserjeve prsne karamele s „tremi smrekami“.

5900 notarsko poverjenih izpričeval od zdravnikov in privatnih
oseb dokazuje gotov uspeh.

Zavoj 20 in 40 vinarjev. Ovojček 60 vinarjev.

Dobi se v lekarnah: Bergmann Josip, Novo mesto; Andrijanič
Novo mesto. 1-18-5

Ustanovljeno leta 1880.

Prvi optični zavod na Dolenjskem

Alojzij Reitz,

optik, urar in juvelir

51-3-1

Rudolfovo, Glavni trg št. 85 (v lastni hiši).

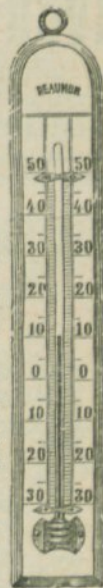

Priporoča svojo bogato optično za-
logo najnovejših nanosnikov (Zwickerjev)
in ocal v različnih okvirjih in kovinah na
izbiro, kakor tudi najfinejše svetovno znane
(Rathenov) šipe za oči v vseh številkah
za daljnovidnost in kratkovidnost (Concav
in Convex), nadalje vsakovrstne optične,
fizikalčne, tehnične predmete, toplo-
merje, zrakomerje, daljnoglede, ane-
roide, povečevalna stekla (Mikroskope),
razne preskušene mere za vino, žganje,
pivo, kis, mošt, sladkor itd.

Po optometričnem zdravniškem pred-
pisu se vsaka očala ali ščipalnik takoj
dobi, brez da bi bilo treba kaj čakati,
ker imam v raznih okvirjih na razpolago
in sicer že gotovo.

Sprejema tudi vse v to stroko spa-
dajoča popravila, katere točno in ceno
izgotavlja.

Poštna naročila : : :
: : : se točno izvrše.

Lokal (prodajalna) (50-0-1)

v Rudolfovem na Glavnem trgu s zraven spadajočim stano-
vanjem, obstoječim iz sobe, kuhinje in velike kleti, se da s 1. majem
v najem. Več se izve pri gospej A. pl. Fichtenau v Rudolfovem.

Popolnoma varno naložen denar Hranilnica in posojilnica za Kandijo in okolico

reg. zadruga z neomejeno zavezo

v lastnem domu v Kandiji

sprejema hranilne vloge od vsacega, če je njen ud ali ne, ter obrestuje po

 $4\frac{3}{4}\%$ 26-0-3

na leto brez odbitka rentnega davka, katerega sama iz svojega plačuje.

Za hranilne vloge kakor za vse posojilnične obveznosti — jamči poleg rezervnega zaklada in deležev čez 2200 zadrugnikov z vsem svojim premoženjem. Iz tega se razvidi, da malokateri denarni zavod nudi tolike varnosti kakor kandijanska hranilnica.

32-3-3

Najboljše in najcenejše nadomestilo za plinovo
: luč, ki ne sme v nobeni hiši manjkati, je :

SVEALIN.

Svealin je tvarina, ki daje, primešana petroleju, čarobno čisto, belo luč, ki daleč prekoša vsako plinovo luč ter ne napravlja dima in neprijetnega duha in ohrani svetilke popolnoma čiste.

:: Svetilka je vsaka dobra, samo da je snažna. ::

Svealin ima neprecenljivo vrednost, ker se poraba petroleja zmanjšuje za 30 do 40 odstotkov

ter je zelo po ceni. 1 košček velja 4 vinarje, 3 ducate v originalnih škatljicah samo K 1:20

Glavno zastopstvo za : **J. TANDLER**, Šmihel, pošta Kandija
: Dolenjsko ima : pri Novem mestu, (Krajsko).

Ivan Kuntara, : tapetnik in dekoratnik :
v Šmihelu pri Rudolfovem

se priporoča slavnemu občinstvu in gg. graščakom okolice v izvršitev vsakovrstnega v stroko spadajočega dela in sobnega tapetovanja. ☞ Za naročilo zadostuje dopisnica. 15-23-4

Pozor Živinorejci!

Naznanjam tem potom, da imam že več let v zalogi Barthel-
novu klajno apno garantirano 40—42%, katerega prodajam

à 1 klg	0.36 v
5 „ naenkrat à 1 klg	0.32 „
25 „ „ „ 1 „	0.28 „
50 „ „ „ 1 „	0.25 „

tako da se dobi primerno ceneje kakor naravnost iz Dunaja, ker pri malih naročilih blaga voznina preveč zdraži. — Ravno tako imam tudi vedno v zalogi „Mastin“ kot priznано najboljši za prašičjorejo. — 1 zavojev 50 v, 5 zavojev naenkrat 2 kroni. — Poštna naročila se točno izvršijo.

J. Picek,

9-10-5

poprej A. Pauser, Novomesto — velika zaloga železnine in špecerije.

Ivan Adam, čevljar v Novem Mestu

se preseli s 1. marcem 1911 iz Dolge ulice na Glavni trg v hišo g. Paučiča in Kopača, ter se prav toplo priporočuje slavnemu občinstvu v cenjena naročila. 36-3-1

VELIKA ZALOGA

vsakovrstnega žganja in likerjev
2 krat žgana domača slivovka itd.

 Vsaki petek sveže MORSKE RIBE.

49-3-2

::: Za mnogobrojna naročila se priporoča :::
špecerijska in delikatesna trgovina

M. Seidl nasl. **BRATA KOBÈ RUDOLFOVO**

 Vsaki petek sveže MORSKE RIBE.

Richterjev redini prašek
za prešice, goved in konje.

KLAJNO APNO

Dobra
postrežba!

Domača detelja — lucerna
več vrst pese

Nizke cene!

Nizke cene!

Pristna poljska in
vrtna semena

Dobra
postrežba!